

Rikos ja palkinto

Poliisi on säilytellyt viattomia autoilijoita maanteillämme lahjoittamalla heille ratsioiden yhteydessä pääsiäismunia, mikäli mitään huomautettavaa ei ole ilmaantunut.

Vallan mainio ajatus, vaikka voidaankin kysyä, onko rikollisuus nykyisin jo niin yleistä, että jos joku ei siihen syyllisty, hänet pitää palkita veronmaksajien kustantamalla suklailla.

Ehkä palkitseminen kuitenkin parantaa lainkuuliaisuutta paremmin kuin rankaiseminen. Itsekin muistan, kuinka kouluaikana opettajamme jakeli loppuviikosta karkkeja niille oppilaille, jotka olivat olleet kilteimpiä viikon mittaan. Homma pelasi hyvin ja piti osan porukasta hiljaisena siihen saakka kunnes luokan kelvottomimmat kakarat ryöstivät open karkkivarastot, eli myös paha sai palkkansa.

Jos teoria palkitsemisen tehosta tosiaan pitää paikkansa, sitä epäilemättä kannattaa soveltaa muuallekin kuin liikenteeseen.

Voinemme aloittaa aivan tavallisista kansalaisista, jotka malttavat elää ihmisiksi. Niille siivoille, joilla ei ole kymmeneen vuoteen ollut yhtään merkintää rikosrekisterissä, lähetettäköön vaikka veroilmoituksen mukana kuponki, jolla saa lähimmältä kioskilta ilmaisen jäätelön.

Paristakymmenestä vuodesta voisi saada jo ilmaisen perhepizzan ja elinikäisestä kunnollisuudesta (vähintään 50 v.) valtion kustantaman illallisen. Se kannattaa valtiolle taloudellisestikin, kun otetaan huomioon, kuinka paljon olisi tullut maksamaan, jos tämä kansalainen olisi jouduttu syöttämään vankilaan edes päivän ajan.

Niille, jotka ovat joskus sortuneet rikoksen poluille, joudutaan tietysti antamaan tuntuvampia palkintoja, koska uudelleensortumisen riskikin on suurempi. Näinhän homma pelaa ylinopeussakoissakin.

Kun vaikkapa ryöstömurhaaja pääsee elinkautisestaan vapaalle jalalle, häntä kannattaa yrittää pitää siellä palkitsemalla. Eihän yhteiskunta tietysti halua uusia ryöstömurhia eikä rikollista takaisin vankilaan. Jos hän siis malttaa olla kuukauden ryöstömurhaamatta ketään, palkintona voi olla esimerkiksi hopealusikka. Kolmesta kuukaudesta tulisi jo pieni pokaali, vuodesta leasing-auto, viidestä vuodesta rantatontti ja kymmenestä vuodesta siihen hirsimökki. Malli on urheilusta tuttu: siellä tulee pyttyjä ja muuta tavaraa niin kauan kuin käry käy.

Ex-rikollisten palkitseminen olisi veronmaksajille edullisempaa kuin rankaiseminen, sillä kymmeneen vuoden luvamiseen kuluu reilusti enemmän rahaa kuin hirsimökkiin. Sitä paitsi uusi rikos jää tekemättä. Ajan mittaan vankiloiden tilanahtaus vähenee ja lopulta voidaan vankiloita lopettaa kokonaan ja muuttaa tuottaviksi hotelleiksi. Ehkä silloin voidaan yhtenä kunnollisuuden palkitsemisen muotona käyttää luksusviikonloppua vankilahotellissa.

